

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 26/08-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. januára 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Mgr. K. M., K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 4 ods. 2 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 CoE 23/07 z 26. februára 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Mgr. K. M. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júna 2007 doručená sťažnosť Ing. Mgr. K. M., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 4 ods. 2 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 CoE 23/07 z 26. februára 2007 (ďalej aj „uznesenie z 26. februára 2007“).

Zo sťažnosti vyplýva, že vo veci vedenej sťažovateľom pod sp. zn. EX 1246/05 podala R. (ďalej len „oprávnený“) 22. mája 2006 návrh na zastavenie exekučného konania proti povinnému O. S. Návrh na zastavenie exekúcie bol sťažovateľom doručený Okresnému súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) 4. augusta 2006. Okresný súd uznesením sp. zn. 39 Er 690/2005, Ex 1246/2005 z 30. novembra 2006 (ďalej aj „uznesenie z 30. novembra 2006“) exekúciu v predmetnej veci zastavil a súčasne oprávnenému uložil nahradiť sťažovateľovi ako súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 2 095 Sk do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia. Sťažovateľ podal 15. januára 2007 proti uvedenému uzneseniu odvolanie.

Krajský súd uznesením z 26. februára 2007 (doručeným sťažovateľovi 10. apríla 2007) potvrdil uznesenie okresného súdu z 30. novembra 2006 v časti výroku o náhrade trov exekúcie a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Sťažovateľ poukázal na znenie čl. 4 ods. 2 a 3 dohovoru, čl. 20 ods. 1 až 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 127 ods. 1 až 3 ústavy a na znenie § 44 ods. 1 a 2, § 46 ods. 1 až 3, § 57 ods. 1 písm. c), § 196 a § 203 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v platnom znení (ďalej len „Exekučný poriadok“), ako aj na znenie § 14 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „vyhláška o odmenách a náhradách súdnych exekútorov“). Z obsahu uvedených ustanovení právnych predpisov v spojení so skutkovými okolnosťami v predmetnej veci podľa sťažovateľa vyplýva, že došlo k porušeniu jeho práv označených v sťažnosti.

V predmetnej veci podľa sťažovateľa *„nie je spornou otázkou, či úkony uvedené vo vyčíslení trov súdneho exekútora boli účelne vynaložené, ale v tom, či možno podľa ustanovenia § 14 ods. 1 písm. a) za počet hodín účelne vynaložených na exekúciu považovať*

súčet všetkých účelne vynaložených hodín, bez ohľadu na skutočnosť, že exekučná činnosť bola vykonávaná v rôznych dňoch. Sťažovateľ je toho názoru, že súd je orgánom, ktorý je oprávnený vykladať a aplikovať zákon, ale toto jeho právo podlieha určitým obmedzeniam, spočívajúcim v tom, že výklad a aplikácia zákonov musí byť v súlade s ich obsahom, zmyslom a cieľom. V predmetnej veci Krajský súd v Košiciach pokiaľ potvrdil rozhodnutie súdu I. stupňa, konal v rozpore s obsahom, zmyslom a účelom zákona č. 233/1995 Z. z., jeho ustanovenia § 196, Vyhlášky č. 288/1995 Z. z., jej ustanovenia § 14...

v predmetnej veci sa oprávnený v čase podania návrhu na začatie exekúcie, mohol rozhodnúť, či na nútený výkon vykonateľného rozhodnutia využije súdny výkon rozhodnutia alebo podá návrh na exekúciu. V prvom prípade by oprávnený znášal veľmi nízke náklady (súdny poplatok 2 %) ale musel by rátať s možnosťou veľmi nízkej efektívnosti takéhoto výkonu. Oprávnený sa rozhodol podať návrh na exekúciu, pričom mu mohlo a malo byť zrejmé, že vzhľadom na to, že činnosť exekútora je činnosťou za ktorú patrí odmena, je možný aj taký výsledok konania, že túto odmenu bude musieť zaplatiť on sám. Sťažovateľ nie je a ani nebol súčasťou súkromnoprávných vzťahov medzi oprávneným a povinným a preto neexistuje dôvod, pre ktorý by mal znášať riziká z týchto vzťahov vznikajúce. Ak súd rozhodol inak to rozhodnutia je v rozpore so sťažovateľom uvádzaným práv“.

Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že jeho základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 4 ods. 2 a čl. 6 dohovoru boli uznesením krajského súdu z 26. februára 2007 porušené, zruší uvedené uznesenie a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie, zakáže krajskému súdu pokračovať v porušovaní ním označených práv a zaviazá ho nahradiť mu všetky trovy tohto konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade krajského súdu) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie jeho základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práv zaručených v čl. 4 ods. 2 a čl. 6 dohovoru uznesením krajského súdu z 26. februára 2007, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu z 30. novembra 2006 vo výroku o náhrade trov exekúcie. Z predloženého

rovnopisu uznesenia okresného súdu bolo zistené, že tento súd rozhodol o podaní sťažovateľa, ktorým požiadal o zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku tak, že exekúciu zastavil a súčasne oprávneného zaviazal nahradiť sťažovateľovi trovy exekúcie v sume 2 095 Sk, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv malo dôjsť tým, že krajský súd mu ako súdnemu exekútorovi v dôsledku nesprávnej aplikácie § 14 vyhlášky o odmenách a náhradách súdnych exekútorov nepriznal trovy exekúcie v rozsahu, v akom si ich v uvedenom konaní uplatnil.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, že pri priznaní nároku na náhradu trov exekúcie vychádzal z § 203 Exekučného poriadku, podľa ktorého ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Pri vyčíslení trov exekúcie vychádzal krajský súd z § 3, § 14 a § 25 vyhlášky o odmenách a náhradách súdnych exekútorov, ktorých znenie vo svojom rozhodnutí citoval. K argumentácii sťažovateľa týkajúcej sa nesprávneho vyčíslenia trov exekúcie v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia krajský súd uviedol: *„Z vyššie citovaného ustanovenia § 14 ods. 1 písm. a) vyplýva, že odmena súdneho exekútora v súvislosti so zastavením exekúcie sa určuje podľa počtu hodín účelne vynaložených na exekúciu. V tejto súvislosti sa teda nehovorí o jednotlivých úkonoch, ale hovorí sa o čase účelne vynaloženom na exekúciu. Odmeňovanie podľa jednotlivých úkonov je možné iba u tých úkonov, ktoré sa odmeňujú paušálnou sumou podľa § 15. Rozhodujúcim kritériom pre priznanie odmeny exekútora v súvislosti so zastavením exekúcie bolo teda určenie počtu hodín účelne vynaložených na exekúciu tak, ako to správne zistil súd prvého stupňa a správne určil celkový čas potrebný na vykonanie exekúcie, z ktorého potom následne určil odmenu podľa základnej hodinovej sadzby. Správne postupoval aj pri vyčíslení paušálne odmeňovaných úkonov, ako aj pri vyčíslení náhrady hotových výdavkov a správne uzavrel, že kancelárske náklady sú zahrnuté k náhrade za administratívne práce v zmysle § 25 citovanej vyhlášky, pričom náhrada za administratívne práce nie je len odmena, ktorú súdny exekútor vypláca svojim zamestnancom vykonávajúcim administratívne práce, ale v náhrade za administratívne práce sú zahrnuté aj náklady na kancelársky materiál.*

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku ako vecne správny podľa § 219 O. s. p. potvrdil a odkazuje na závery súdu prvého stupňa uvedené v odôvodnení jeho rozhodnutia, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje. Spôsob účtovania súdnym exekútorom nezodpovedá zneniu § 14 ods. 1 písm. a), pretože nezohľadňuje počet hodín účelne vynaložených na exekúciu, ale vychádza z osobitného odmeňovania jednotlivých úkonov vykonaných v rámci exekúcie napriek tomu, že nejde o úkony odmeňované paušálnou sumou. Rovnako účtovanie nákladov za použitý kancelársky materiál ako hotových výdavkov mimo náhrady za administratívne práce je v rozpore s citovanou vyhláškou. “

Okresný súd v odôvodnení svojho uznesenia z 30. novembra 2006, na ktoré odkázal a s ktorým sa plne stotožnil aj krajský súd v rámci svojho rozhodnutia, podrobne a konkrétnym spôsobom špecifikoval, ktorú časť úkonov vykonaných sťažovateľom považoval za účelnú, ako aj dôvody, prečo mu nebolo možné priznať trovy exekúcie v celom ním uplatnenom rozsahu, keď uviedol „*Súd nepriznal súdnemu exekútorovi ním navrhovanú výšku odmeny (navrhovaná 1.900,- Sk, súdom priznaná vo výške 1.500,- Sk v zmysle ust. § 14 ods. 1 písm. a) a ods. 2 vyhl. č. 288/1995 Z. z.), pretože ako vyplýva z ust. § 14 ods. 1, odmena súdneho exekútora v súvislosti so zastavením exekúcie sa určuje podľa počtu hodín účelne vynaložených na exekúciu. V danom prípade sa teda nehovorí o jednotlivých úkonoch, ale hovorí sa o čase účelne vynaloženom na exekúciu. Odmeňovanie podľa jednotlivých úkonov je možné iba u tých úkonov, ktoré sa odmeňujú paušálnou sumou podľa ust. § 15 cit. vyhlásenia (správne malo byť vyhlášky pozn.), pričom na tie, ako je zrejmé súd prihliadal a pojal ich v navrhovanom poradí i výške.*

Súd nepriznal súdnemu exekútorovi náhradu hotových výdavkov za bežný režijný kancelársky materiál vo výške 50,- Sk, pretože tieto sú v zmysle ust. § 25 zákona č. 288/1995 Z. z. súčasťou odmeny súdneho exekútora“.

Ústavný súd zdôrazňuje, že do pôsobnosti všeobecného súdu z dôvodov tvrdených sťažovateľom môže zasiahnuť len vtedy, ak by jeho rozhodovanie (a jemu predchádzajúci postup) bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by malo za následok porušenie označených

základných práv sťažovateľa, ktoré nebolo napravené ani v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov (napr. I. ÚS 24/00, I. ÚS 15/01, III. ÚS 53/02).

Ústavný súd je toho názoru, že interpretácia a aplikácia § 203 Exekučného poriadku v spojení s § 14 vyhlášky o odmenách a náhradách súdnych exekútorov, ktorou súdy zúčastnené na rozhodovaní v tejto veci dospeli k záveru, že za počet hodín účelne vynaložených na exekúciu možno považovať súčet všetkých účelne vynaložených hodín, bez ohľadu na skutočnosť, že exekučná činnosť bola vykonávaná v rôznych dňoch, nie je v rozpore s účelom a cieľom uvedených ustanovení, ktoré vo svojom texte nesporne obsahujú zákonnú možnosť nepriznať náhradu trov zastavenej exekúcie v celom rozsahu uplatnenom súdnym exekútorom, ktoré pri výkone exekúcie do jej zastavenia vynaložil.

Ústavný súd konštatuje, že samotná skutočnosť, že v konečnom dôsledku môže nastať stav, keď nebudú uspokojené všetky nároky exekútora pri výkone exekúcie, nemusí viesť k protiústavným dôsledkom. Toto riziko, ktoré exekútor nesie, je odôvodnené a do značnej miery kompenzované jeho v podstate monopolným postavením pri výkone exekúcie. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (Van der Musselle proti Belgicku, rozsudok z 23. novembra 1983, séria A, č. 70), v ktorom bolo zdôraznené, že riziko s výkonom určitej profesie (citované v prípade advokáta), kam spadá i riziko neuhradenia odmeny za odvedenú prácu, je na druhej strane vyvážené výhodami súvisiacimi s výkonom tejto profesie.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľa týkajúcej sa odlišnej judikatúry najvyššieho súdu ohľadom spôsobu vyčíslenia trov exekúcie ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (mutatis mutandis I. ÚS 17/01).

Vzhľadom na uvedené (namietané) porušenie základných práv sťažovateľa ústavný súd pripomína, že ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03, I. ÚS 130/06, I. ÚS 371/06).

Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv sťažovateľa uznesením krajského súdu z 26. februára 2007, takéto porušenie ústavný súd nezistil. Uznesenie krajského súdu z 26. februára 2007 je riadne a náležite odôvodnené. Ústavný súd nezistil skutočnosti, z ktorých by boli vyvedené závery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné, resp. neudržateľné, ktoré by súčasne mali za následok namietané porušenie označených práv sťažovateľa. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s uznesením krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu. Vzhľadom na to ústavný súd sťažnosť odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V závere ústavný súd vo vzťahu k porušeniu čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy odkazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej základné právo zaručené v čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy zahŕňa požiadavku minimálnych garancií procesnej povahy ustanovených priamo v čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy, ktorých nedodržanie môže mať za následok jeho porušenie popri porušení základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), a taktiež zahŕňa požiadavku spravodlivosti súdneho konania [čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. napr. I. ÚS 23/01, III. ÚS 328/05)].

Ústavný súd konštatuje, že ak postupom a rozhodnutím krajského súdu v označenom konaní nemohlo dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru, potom už neprichádzalo do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. januára 2008